

KULTUR TEOLOGI & BILDNING

Tomas söker Gud bortom det övernaturliga

Kan man vara kristen utan att tro på Jesus uppståndelse som en historisk händelse? Det undersöker Tomas Walch i nätverket Kristen Bortom Gud. Han söker han vägar att visa att det går att vara kristen utan att tro på det övernaturliga.

TEXT OCH FOTO: MARIKA SIVERTSSON

"G-ORDET STAND UP Theology Club" har intagit baren Snotty Seaside vid Hornstull. Det är ovisst om alla i publiken visste vad de kunde förvänta sig av kvällen. Men de får skratta och de får lyssna på musiken Mattias Ristholm och prästen Sabina Köj, som bida berättar öppet om tro och tvivel. Och inte minst får de sig en predikan av la Paul Tillich av teologen Tomas Walch. Från Tillich kommer många av influenserna i det utforskande som nätverket Kristen Bortom Gud signar sig åt.

– Vi vill skapa en atmosfär här som inbjuder er alla att lyssna till djupet i ert innersta. Vad betyder mest för dig i livet? Det är det som har betydelse på riktigt. Känner du det, så känner du Gud, säger Tomas Walch till publiken.

Klubbarna, när de kan komma igång igen efter att restriktionerna lättats, spelas in. De blir en del av en poddserie som nätverket provar som kanal.

Här på källarscenen på Snotty

FAKTA

Nätverket Kristen bortom Gud

- webadress: kristenbortom-gud.se
- Podd: <https://g-ordet.libsyn.com/>
- Styrelse: Anna Göransson, Henrik Betnér, Tomas Walch

Seaside har ordet Gud nog aldrig använts så flitigt. Fast egentligen vill Tomas Walch utelämma "G-ordet". Som han ser det, är det belastat av den teistiska trosuppfattningen. Själv är han kristen utan att döpa sitt tro på Jungfruödet, uppståndelse, eller överhuvudtaget Gud som en från oss människor självständig högre makt. Han ber inte ens, utom i församlingens gemenskap.

– Jag måste kunna vara kristen utan att begå våld på mitt intellekt. Men då behöver jag lämna den teistiska gudsbilden och fråga mig istället: hurdan är Gud?

ANGELÄGENHETEN HAN känner avspelas i ett flöde av många snabba ord. Glöder gör det i första hand när Tomas Walch talar om den stora existentiella ensamheten, den som kristendomen i hundratala generationer har övat sig i att hjälpa människor att hantera. I dag är de kristna verktygen irrelevanta för den stora mängd

I nätverket Kristen bortom Gud är ambitionen endast ett gemensamt utforskande. Tomas Walch är medlem i Eumenelakyrkan.

den av människor i Sverige. Konceptet "Gud", såsom det lanseras av kyrkorna, är alltför svårt att svälja, poängterar han. Och det ser han som ett svek; Det andliga stödet behövs mer än någonsin, när ensamhet och psykisk ohälsa breder ut sig.

– Vi är människor, självmedvetna varelser. Och vi har vissa existentiella grundvillkor, som frågan om mening, om skuld, frågan om vår egen död. Vi kommer inte ifrån de frågorna och de har

ingen lösning. Men det farliga är att inte ens kunna förstå, beskriva och uttrycka allt detta. Att inte kunna möta någon annan i det, berättar han senare i en intervju med Sändaren.

DET SOM håller honom själv kvar i den kristna berättelsen är de insikter som finns inskrivna i symboler och liturgi, i det språk som beskriver och tolkar de existentiella livserfarenheterna. Han förklarar enkelt att han är hem-

ma i allt detta. Och av den anledningen är det för honom av djupaste vikt att återta det kristna arvet, på ett sätt som ger mening hos honom själv och i andra.

– Det är själva drivkraften bakom nätverket Kristen Bortom Gud: ska vi slänga bort 98 procent av vårt andliga arv i västerlandet bara för att vi fastnat i en modernistisk omskrivning av vad det betyder att tro, som vi har fått från 1800-talet?

I nästa andetag påpekar Tomas Walch att den dogmatiska teistiska gudsbilden är mer dominerande utanför samfundet än inom dem. Han uppfattar att talet för utforskande på sina håll är rätt högt "på insidan". Han hade annars gärna varit mer kontroversiell i sak, eftersom det livar upp. Men när han ska beskriva en möjlig gudsbild är det Luthers Stora Katekes han citerar:

– När Luther ska besvara frågan "Vad är Gud?" skriver han

att "En Gud kallas det som du förväntar dig allt gott av och vänder dig till i nöd. Det är din Gud". Detta är en funktionell beskrivning av något som händer inom mig. Förstår man gudsbegreppet så, blir frågan vilken gud man tror på, istället för om man tror eller inte.

UNDER SIN predikan på Snotty Seaside använder han Paul Tillichs ord för att tala om hur andliga traditioner på olika sätt beskriver vägen till människans inre djup,

och om hur andliga ledare som gått den vägen har vittnat om samma erfarenhet – att de har funnit ständigt djupare skikt att utforska.

– Namnet på denna tillvarons djupaste grund är Gud. Men om ordet Gud inte säger dig något kan du ersätta det. Tala istället om djupet i ditt innersta. Om källan till din existens, om ditt allra angelägnaste livsmål. För att kunna göra detta måste du kanske glömma allt du lärt dig om Gud, kanske till och med själva ordet.

G-ORDET FORTÄLLER denna kväll flyga genom luften. Tomas Walch menar det inte går att stryka det helt i en kristen tradition, och att det inte heller är något självändamål. Istället försöker han att i vissa sammanhang beskriva vad han menar när han använder det. Han exemplifierar med en "predikan" han höll vid en julfest på det kontor där han har sin egen webbyrå. Där är det långt från självklart att vara kristen. Men alla förväntades bidra med något och predikan är ju hans grej.

– Jag bytte ut alla ord som får människor att sluta lyssna, och just "Gud" är ett starkt sådant stoppord, precis som "synd" eller "bön". Så istället för att säga "Gud välsigne er" så jag "må sanning och kärlek vara med er". Alla uppskattade stunden mycket. Jag lyckades visa att vi kan uppleva livets djupdimension också på en företagsjulfest.

I NÄTVERKET Kristen Bortom Gud finns ingen annan ambition än det gemensamma utforskandet. Alla som vill vara med i det är välkomna oavsett samfund eller gudsbild. Själv tillhör Tomas Walch Eumenelakyrkan, efter ganska lång tid som passiv medlem i Svenska kyrkan. Morfar var pastor i Missionsförbundet, föräldrarna var inte aktiva men den kristna tron fanns alltid som ett självklart alternativ i hemmet.

– För mig har kristendomen alltid varit mitt arv, som en tillgång men också en uppmärksamhet om skuggan av det inre djupa.

och en möjlighet. Den ska utforskas och utvecklas. Undersökas och prövas. Men jag kan inte säga att det finns ett speciellt tillfälle då jag "kom till tro".

FAST FÖR ungefär 25 år sedan hände något som fortfarande ger eko när han talar på Snotty Seaside. Tomas Walch hälsade på 4 Indien, hos vänner till familjen som startat organisationen Village Community Development Society. Han visades runt av sin vän Martin bland kvinnogrupper och kvällsskolor, och han uttryckte sin djupa beundran för allt som Åstadkommit. "Du måste vara oerhört stolt!" sa han till sin värd.

– Då la Martin sin hand på mig, och så sa han: Tomas, vårt problem är fattigdom. Ett problem är ensamhet. Åk hem till dig och arbeta där.

HÄR SVYTS rösten. Det där bara rå-kade komma, i flödet av ord. Under många år tänkte han inte så mycket på själva händelsen. Men efter den tog allvar och sökan över livet: han avslutade sin knäppt påbörjade karriär inom filmindustrin, började läsa teologi. Undvek tomhet.

– Det är inte var dag någon lägger sin hand på din axel och ger dig en livsuppgift.

Teologin ger orden och strukturen, den egna erfarenheten riktningen. Tomas Walch talar allra helst om det inre djupet, den inre processen, och om församlingen. Det är här han ser att kraften som investeras i den teistiska gudsbilden bör hemma. – Det finns ett sant stort mirakel i Nya testamentet, hur församlingarna i urkyrkan bildas. Detta är ett extremt hierarkiskt, uppdelat samhälle. Och så bildas en församling som säger att "Nu är vi inte jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna". Världshistorien vänder där.

Han blir röd. Det är här han ser uppgiften, som kristen: att duka det bordet där alla ofullkomliga människor får plats att utforska de inre djupen.

Personligt om sjukdom och lidande

BOK

Gud gör inga undantag
Lasse Yngvesson
Vulkanisterna AB

"En dag som blev en vändpunkt i historien" kallar Lasse Yngvesson den 8 mars 2000 när hans fru Gudrun drabbas av en svår hjärninfarkt under ett besök i Jerusalem. I sin bok Gud gör inga undantag skildrar Yngvesson sitt liv med Gudrun sedan dess. Han har arbetat som pastor sedan ungdomen, ofta med inriktning på själlvård, bland annat som föreläsare på Wettershus retreatgård. Boken har underbjuden från Nazityskland: antingen total kapitulation eller fullskaligt krig. När kungen vägrar kapitulera gör tyskarna allt för att försöka fånga eller döda honom. Kungens val TOR 21/5 KL 21.00 SVT2

na om sjukdom och lidande, om Guds under och livets mening. På ett personligt och öppet sätt redogör han för sin brottnings med de svåra frågorna och hur de egna erfarenheterna vidgar vyerna och ger nya insikter. En grundinställning är att i mötet med sjuka människor fokusera på det som är friskt och som fungerar. Gud gör inga undantag, naturens lagar gäller och Gud är med i det som sker.

Berättelsen kretsar dock i första hand kring de stora frågor-

Dagens Lunch. Boka enkla övermattningar online
Kontakta oss för konferens & gruppbjudande

Läsglädje!
Kristina nyheter varje onsdag.
Sändaren
Beställ Sändaren för 998 kr
www.sandaren.se

BERTIL ÅHMAN